

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU CURRICULUM

PROGRAME ȘCOLARE PENTRU CICLUL SUPERIOR AL LICEULUI

RELIGIE
(Cultul greco-catolic)

CLASA A XI-A¹

Aprobat prin ordin al ministrului

Nr. 3252/13.02.2006

București, 2006

---

¹ Se aplică și la clasa a XII-a – filiera tehnologică, ruta progresivă de calificare prin școala de arte și meserii + anul de completare.

NOTA DE PREZENTARE

Studiul disciplinei *Religie – cultul greco-catolic* în ciclul superior al liceului se focalizează pe realizarea unei viziuni de ansamblu asupra domeniului religios, care să ofere elevilor posibilitatea de a-și forma propriul sistem de valori prin raportarea la valorile specifice moralei creștine, de a integra cunoștințele religioase în structurarea de atitudini morale și de a aplica învățătura de credință în viața proprie și a comunității. Astfel, această disciplină școlară îi pregătește pe elevi pentru înțelegerea diferențelor dintre valorile specifice diferitelor religii, pentru integrarea în comunități variate din punct de vedere al convingerilor, pentru acceptarea diversității și susținerea coeziunii la nivelul comunității și pentru înțelegerea contribuției religiei la cultura și civilizația universală.

În conformitate cu planul cadru de învățământ pentru ciclul superior al liceului, disciplina *Religie* face parte din aria curriculară "Om și societate" și i se alocă 1 oră/săptămână în trunchiul comun pentru toate filierele, profilurile și specializările.

Programa este structurată astfel: notă de prezentare, competențe generale, valori și atitudini, competențe specifice asociate conținuturilor, sugestii metodologice.

Cele cinci competențe generale și competențele specifice vizează următoarele domenii: comunicare; relații interpersonale și inter-religii; domeniul atitudinal-comportamental; aspecte practic-aplicative; relațiile interdisciplinare.

Conținuturile propuse sunt asociate competențelor specifice, fapt care permite profesorului să realizeze conexiuni între ceea ce învață elevul și scopul pentru care învață. O anumită competență specifică poate fi atinsă prin diferite unități de conținut, neexistând o corespondență biunivocă între acestea. Conținuturile se subsumează unor teme generale care au ca scop prezentarea sintetică a istoriei omenirii din perspectiva Revelației creștine, fiind corelate cu achizițiile dobândite de elevi în perioada anterioară (clasele a IX- și a X-a).

Sugestiile metodologice oferă cadrelor didactice recomandări privind modalități didactice concrete de utilizare a curriculumului în proiectarea și realizarea activităților de predare-învățare-evaluare.

Programa se adresează atât profesorilor de *Religie*, precum și autorilor de manuale școlare, fiind concepută astfel încât să încurajeze creativitatea didactică și adecvarea demersurilor didactice la particularitățile elevilor prin stabilirea ordinii studierii anumitor unități de conținut, prin adaptarea acestora la specificul clasei de elevi, prin valorificarea experienței de viață a elevilor și a specificului comunității din care aceștia fac parte.

COMPETENȚE GENERALE

1. Definirea specificului propriei credințe, în raport cu alte credințe și convingeri
2. Utilizarea adecvată a conceptelor specifice religiei, în diferite contexte de comunicare
3. Integrarea valorilor și a cunoștințelor religioase în structura propriilor atitudini și comportamente
4. Aplicarea învățaturii de credință în viața personală și a comunității
5. Corelarea cunoștințelor religioase cu cele dobândite la alte discipline de învățământ

VALORI ȘI ATITUDINI

- √ Conștientizarea rolului învățăturilor Bisericii în viața personală și a comunității
- √ Dezvoltarea respectului față de cele sfinte
- √ Asumarea propriei identități religioase
- √ Responsabilitate în exercitarea drepturilor și a obligațiilor care decurg din apartenența la diferite identități (confesiune, națiune, comunitate, profesie, cultură etc.)
- √ Respect și înțelegere față de semenii de alte credințe și convingeri
- √ Grija față de aproapele
- √ Interesul pentru aprofundarea cunoștințelor religioase în vederea permanentei deveniri spirituale

COMPETENȚE SPECIFICE ȘI CONȚINUTURI

1. Definirea specificului propriei credințe, în raport cu alte credințe și convingeri

Competențe specifice	Conținuturi
1.1. Elaborarea de argumente pentru susținerea unor adevăruri de credință, a unor gesturi liturgice	<ul style="list-style-type: none"> - Misterul Bisericii - Biserica – creștinii în timp - Conciliile – creșterea în adevăr - Sacramentele – semne care vorbesc omului - Liturghia – celebrarea misterului
1.2. Analizarea principalelor etape ale descoperirii și formulării unor adevăruri de credință specifice bisericii greco-catolice	

2. Utilizarea adecvată a conceptelor specifice religiei, în diferite contexte de comunicare

Competențe specifice	Conținuturi
2.1. Elaborarea de argumentări orale sau scrise referitoare la învățătura de credință greco-catolică	<ul style="list-style-type: none"> - Biserica – comunitate între revelație și istorie - Biserica – creștinii în timp - Conciliile – creșterea în adevăr - Sacramentele – semne care vorbesc omului - Liturghia – celebrarea misterului
2.2. Compararea unor opinii și argumente diferite referitoare la o temă de religie	

3. Integrarea valorilor și a cunoștințelor religioase în structura propriilor atitudini și comportamente

Competențe specifice	Conținuturi
3.1. Descrierea unor comportamente de trăire creștină	<ul style="list-style-type: none"> - Celebrarea sacramentelor - Celebrarea Liturghiei
3.2. Analizarea unor situații din viața de zi cu zi, prin raportare la valorile creștine	

4. Aplicarea învățăturii de credință în viața personală și a comunității

Competențe specifice	Conținuturi
4.1. Evaluarea unor puncte de vedere diferite privind trăirea adevărurilor de credință	<ul style="list-style-type: none"> - Conciliile – creșterea în adevăr - Efectele sacramentelor - Celebrarea sacramentelor - Celebrarea Liturghiei
4.2. Argumentarea importanței unei vieți creștine pentru individ și pentru comunitate	
4.3. Identificarea modalităților de transpunere a valorilor creștine în viața cotidiană	

5. Corelarea cunoștințelor religioase cu cele dobândite la alte discipline de învățământ

Competențe specifice	Conținuturi
5.1. Stabilirea de corelații între momentele principale din istoria Bisericii și evenimente din istoria laică	<ul style="list-style-type: none"> - Biserica – creștinii în timp - Conciliile – creșterea în adevăr
5.2. Analizarea consecințelor unor evenimente din istoria Bisericii asupra evoluției sociale și culturale a omenirii	

LISTA UNITĂȚILOR DE CONȚINUT

1. Biserica – comunitate între revelație și istorie
  - Poporul lui Dumnezeu
  - Misterul Bisericii
  - Nașterea Bisericii
  - Viața primei comunități creștine
2. Biserica – creștinii în timp
  - Biserica primitivă
  - Răspândirea creștinismului până în secolul al III-lea
  - Persecuția creștină în imperiul roman
  - Biserica în timpul lui Constantin
  - Gândirea Bisericii în perioada medievală
  - Reforma și Contrareforma
  - Reforma catolică
  - De la Conciliul din Trento la Conciliul Vatican al II-lea
3. Conciliile – creșterea în adevăr
  - Conciliul de la Ierusalim
  - Primele șapte concilii ecumenice
  - Reforma protestantă și Conciliul din Trento
  - Conciliul Vatican I
  - Conciliul Vatican al II-lea
4. Sacramentele – semne care vorbesc omului
  - Botezul, Mirul, Euharistia
  - Pocăința, Maslul
  - Căsătoria, Preoția
5. Liturghia – celebrarea misterului
  - Valoarea simbolului și valoarea imaginii
  - Riturile
  - Liturghia bizantină

SUGESTII METODOLOGICE

Conținuturile din programa școlară pentru clasa a XI-a, la disciplina **Religie – cultul greco-catolic** urmăresc, prin tematica propusă, prezentarea sintetică a principalelor momente din istoria omenirii în perspectiva Revelației creștine, precum și a unor elemente de dogmatică specifice Bisericii greco-catolice.

Prezentul curriculum este conceput într-o manieră flexibilă, care presupune regândirea rolurilor celor doi parteneri educaționali – profesorul și elevul. Astfel, programa permite profesorului libertatea de opțiuni în abordarea demersului didactic prin:

- alegerea de metode, activități și stiluri variate, adecvate particularităților elevilor și ale clasei, precum și în concordanță cu competențele precizate pentru fiecare nivel;
- manifestarea creativității și a aptitudinilor pedagogice prin utilizarea metodelor și materialelor didactice adecvate (lucrul cu harta, proiecții video etc.);
- completarea conținuturilor religioase generale cu teme specifice, care să corespundă caracteristicilor concrete ale fiecărei Eparhii sau instituții de învățământ unde se desfășoară activitatea;
- actualizarea permanentă a cunoștințelor din domeniul religiei prin prezentarea scrisorilor enciclice, a scrisorilor pastorale, a scrisorilor apostolice emise de Sfântul Scaun sau de conducerea Bisericii Române Unite cu Roma.

În ceea ce privește elevii, temele au fost selectate astfel încât să asigure implicarea activă a acestora în procesul de predare-învățare, care să contribuie la formarea capacității de comunicare, de manifestare a spiritului critic, tolerant, la exprimarea liberă și argumentată a propriei opinii. Alegerea temelor a avut în vedere asigurarea caracterului practic-aplicativ al cunoștințelor de religie prin valorificarea experienței de viață a elevilor, prin referirea la aspecte actuale din viața actuală a Bisericii și din societatea contemporană, din viața comunității, din istoria religiilor și din istoria Bisericii.

Pentru realizarea competențelor specifice se recomandă utilizarea unor activități de învățare, precum:

- dialogul, dezbateră privind importanța și rolul diferitelor elemente (de dogmatică, de morală creștină, de istorie a religiilor);
- analiza asemănărilor și a deosebirilor (între diferite aspecte ale vieții religioase, între textele religioase și cele laice pe teme comune etc.);
- realizarea unor observații, studii de caz, micro-anchete, sondaje de opinie pe teme privind aspecte concrete din viața religioasă a unei comunități sau a adolescenților;
- jocul de rol, studiul de caz cu rol de exemplificare a elementelor de morală creștină;
- analiza unor modele de acțiune privind implicarea în rezolvarea unor probleme concrete din viața adolescenților sau din viața comunității;
- argumentarea biblică și patristică;
- elaborarea de texte diverse pe teme religioase (fișe de lectură, comentarii, recenzii, referate, eseuri);
- utilizarea noilor tehnologii informatice și a altor mijloace audio-vizuale în procesul de predare-învățare (pentru ilustrarea unor teme, pentru căutarea de informații, pentru documentarea pe o temă dată);
- vizite la locașuri de cult.

În cadrul orei de *Religie*, evaluarea trebuie să aibă caracter formativ, cu scopul de a-l învăța pe elev să se autoevalueze în acord cu valorile creștine. Prin evaluare, valorizarea efortului de învățare al elevului și analiza progresului acestuia în învățare trebuie completate cu motivarea sa pentru aplicarea în practică a învățăturilor de credință. Deoarece formele clasice de evaluare au, pentru educația religioasă, limite mai accentuate decât în cazul altor discipline de studiu, se recomandă utilizarea unor modalități complementare de evaluare: proiectul, portofoliul, autoevaluarea, observarea sistematică a activității și a comportamentului elevilor în spațiul școlii și în afara acestuia.